

نویسنده: هلن تیم پرلی
ترجمه: فاطمه سهراپی بزرگ
کارشناس مسئول مرکز امور بین الملل
و مدارس خارج از کشور

یادگیری بسیار خوب

کلید واژه ها

آموزش های مهارت های حرفه ای معلمان،
آموزش ضمن خدمت معلمان، اثربخشی
آموزش های حرفه ای معلمان.

اشاره

رشد حرفه ای معلمان یکی از موضوعات مهم در فرایند تعلیم و تربیت محسوب می شود. راهکارهای متنوعی برای این امر مهم پیشنهاد شده است که عمدتاً روی یادگیری متمرکز دارند.

این مقاله، نتایج پژوهش هایی درباره ی آموزش مهارت های حرفه ای معلمان و اثربخشی آن را بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان در بردارد. مقاله ی حاضر، بخشی از کتابچه ای با عنوان «رشد و یادگیری حرفه ای معلمان» محسوب می شود که یکی از کارشناسان یونسکو به نام هلن تیم پرلی^۱، نوشته است.

تجربه های یادگیری حرفه ای معلمان که بر ارتباط بین فعالیت های آموزشی خاص و یادگیری دانش آموزان متمرکز باشد، بر یادگیری دانش آموزان تأثیر مثبتی دارد.

یافته های پژوهش

عامل مهمی که نه تنها بر فعالیت های یادگیری حرفه ای معلمان، بلکه بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان نیز تأثیر دارد، دلایل منطقی و میزان تمرکز مستمری است که معلمان بر شغلشان دارند؛ نوعی از تمرکز که معلمان برای درک ارتباط بین فعالیت های آموزشی ویژه نیاز دارند، آگاهی از روش های متفاوت دانش آموزان برای واکنش نشان دادن به این فعالیت ها و این که آنان چه چیزی از این فعالیت ها یاد گرفته اند.

افزون بر این، نمی توان ملاک سودمندی و اثربخشی آموزش های حرفه ای معلمان را در همان تبحر و خیرگی آنان در استفاده از راهبردهای جدید تدریس دانست، بلکه ملاک اثربخشی و توفیق این آموزش ها، تأثیر آن ها بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان است. به این دلیل که معلمان در شرایطی بسیار متنوع و متفاوت از هم تدریس می کنند، نمی توان با اطمینان کامل، روش خاصی را برای دستیابی دانش آموزان به هدف های یادگیری، مطلوب و مؤثر دانست. از این رو، لازم است تا پیشرفت دانش آموزان به سوی هدف های یادگیری (نتایج یادگیری)، ملاکی برای مؤثر و اثربخش بودن آموزش های حرفه ای معلمان در نظر

دانش آموز

گرفته شود.

فرصت‌های یادگیری حرفه‌ای که تأثیر ناچیزی بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارند، همان آموزش‌های حرفه‌ای هستند که بر تبحر و چیرگی معلمان در مهارت‌های ویژه‌ی تدریس متمرکزند؛ بدون این‌که بر اثربخشی آن‌ها بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان توجه شود.

عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان و انتظارات آموزشی

امکان دارد که عملکرد تحصیلی مورد انتظار ما از دانش‌آموزان، به یادگیری دانش و مهارت‌های خاصی محدود شود. علاوه بر این، ممکن است این انتظارات، درک مطلب، یادگیری نحوه‌ی یاد گرفتن، توسعه‌ی مهارت‌های گروهی و یا بهبود سلامت رانیز شامل شود. به هر حال، انتظارات مورد نظر ما از دانش‌آموزان، باید برای معلمان که در آموزش‌های حرفه‌ای شرکت می‌کنند، روشن و شفاف باشد. در غیر این صورت، تجربه‌ی حرفه‌ای که معلمان از شرکت در برنامه‌های آموزشی حرفه‌ای کسب می‌کنند، به دلیل متفاوت بودن آن با شرایط و انتظاراتی که در کلاس‌های درس وجود دارد، برای دانش‌آموزانشان فایده‌ای در بر نخواهد داشت.

هنگامی که مسائل و مشکلات پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در برنامه‌های آموزش مهارت‌های حرفه‌ای معلمان مورد توجه قرار می‌گیرد، بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در طی زمان امکان‌پذیر می‌شود. به این صورت که معلمان با تغییر در روش‌های یاددهی‌شان می‌توانند، رفته‌رفته نشانه‌های پیشرفت دانش‌آموزانشان را در آموختن و یادگیری دانش و مهارت‌های جدید، مشاهده کنند.

بنابراین، هنگامی که معلمان پیشرفت دانش‌آموزانشان را به چشم دیدند، انتظارشان از آنان بیشتر خواهد شد. البته قابل ذکر است، هنوز شواهد کمی در این زمینه وجود دارد.

پذیرش مسئولیت

معلمان که در چرخه‌ی یادگیری مهارت‌های حرفه‌ای اثربخش شرکت فعال دارند، در قبال یادگیری تمامی دانش‌آموزانشان احساس مسئولیت بیشتری می‌کنند. آن‌ها از دشواری‌های یاددهی و آموختن که به طور طبیعی به دلیل شرایط محیط زندگی و

اجتماعی دانش‌آموزان ایجاد می‌شود، غفلت نمی‌کنند. چنان‌چه مسئولیت بیشتری بر عهده‌ی معلمان گذارده شود و چنان‌چه آنان احساس کنند دانش و روش‌های جدیدی که یاد گرفته‌اند، تأثیر مثبتی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دارد، احساس رضایت می‌کنند و خود را در مقام معلم تأثیرگذارتر می‌انگارند. احساس مسئولیت بیشتر نیز همانند انتظارات بیشتر معلمان از دانش‌آموزانشان، هنگامی پدید می‌آید که معلمان مشاهده کنند آموخته‌هایشان (دانش و روش‌های جدید) در یادگیری دانش‌آموزانشان تأثیر مثبت دارد.

برقراری پیوند بین یادگیری دانش‌آموزان و انتظاری که معلمان از دانش‌آموزانشان دارند، ممکن است به فقدان یادگیری و ملامت دانش‌آموزان منجر نشود. اما چنان‌چه معلمان اطمینان داشته باشند که برای تولید و به کارگیری روش‌های مؤثرتر، مورد حمایت و پشتیبانی لازم قرار می‌گیرند، نتیجه‌ی مطلوب حاصل خواهد شد.

ملاک اثربخش و سودمند بودن فرصت‌های یادگیری مهارت‌های حرفه‌ای معلمان، بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان است

پی‌نوشت

1. Helen Timperley

منبع

Timperley, Helen. (2008). Teacher Professional Learning and Development. unesco. <http://www.ibe.unesco.org>